

ارتباط مغول با فرهنگ و مذهب ایران

مؤلفان:

آتنا حیات

محمد مهدی کریمی نیا

مجتبی انصاری مقدم

۱۴۰۰

حیات، آتنا، ۱۳۷۱ -
ارتباط مغول با فرهنگ و مذهب ایران / مولفان آتنا حیات،
محمد مهدی کریمی نیا، مجتبی انصاری مقدم.

: قم، جلوه کمال، ۱۴۰۰ ش.

۱۶۲ ص. ۱۴/۵/۲۱×۵ س.م.

978-964-2794-96-6

فیبا

کتابنامه: ص. [۱۴۹] - ۱۵۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.

ایران -- تاریخ -- مغول و ایلخانان، ۶۱۶ - ۷۵۶ ق.

Iran -- History -- Mongols and Khanids, ۱۲۱۹- ۱۳۵۵

مغولان -- دین

Mongols -- Religion

کریمی نیا، محمد مهدی، ۱۳۴۴ -

انصاری مقدم، مجتبی، ۱۳۷۶ -

۹۵۲ DSR

۹۵۵/۰۶۲

۸۴۲۰۵۴۴

فیبا

سرشناسه

عنوان و پدیدآورنده

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتاب شناسی ملی

وضعیت رکورد

شناسنامه کتاب

نام کتاب: ارتباط مغول با فرهنگ و مذهب ایران

مؤلفان: آتنا حیات، محمد مهدی کریمی نیا و مجتبی انصاری مقدم

طرح جلد و گرافیک: فائزه سادات حسینیان

ناشر: جلوه کمال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۹۴-۹۶-۶

شمارگان: ۱۰۰۰

سال انتشار: ۱۴۰۰

قیمت: ۵۴۰۰۰۰ ریال

فروش الکترونیک: ۰۹۰۲۹۶۰۴۲۴۳

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه

۱

بخش اول: مفاهیم و کلیات

فصل اول: مفاهیم

۵

گفتار اول: مفهوم مغول

۵

گفتار دوم: مفهوم ایلخانان

۷

گفتار سوم: مفهوم فرهنگ

۸

گفتار چهارم: مفهوم مذهب

۹

فصل دوم: کلیات

۱۱

گفتار اول: اهمیت موضوع

۱۱

گفتار دوم: پیشینه بحث

۱۳

بخش دوم: تأثیرات متقابل فرهنگی ایران و مغولان

فصل اول: تأثیرات فرهنگ مادی ایران و مغول

۱۷

گفتار اول: اوضاع مسکن مغولان

۱۸

گفتار دوم: خوراک

۲۵

گفتار سوم: آداب شکار

۳۰

گفتار چهارم: پوشاک و پیرایش و آرایش

۳۱

گفتار پنجم: رسم نامگذاری و تغییر نام

۳۹ گفتار ششم: اعطای القاب و عناوین

۳۹ گفتار هفتم: وسایل و ابزارآلات زندگی

۴۴ گفتار هشتم: آداب مسافرت

۴۵ گفتار نهم: آداب جشن

۴۵ گفتار دهم: آداب ازدواج

۴۷ گفتار یازدهم: آداب طلاق

۴۸ گفتار دوازدهم: مراسم سوگواری

۵۳ نتیجه فصل

۵۵ فصل دوم: تأثیرات فرهنگ غیرمادی ایران و مغول

۵۵ گفتار اول: هنر و ادبیات ایران در عصر مغول

۵۵ بند اول: هنر نقاشی

۵۸ بند دوم: خوشنویسی

۶۰ بند سوم: کتاب آرایی

۶۱ بند چهارم: نسخ قرآنی

۶۱ بند پنجم: زبان فارسی

۶۴ بند ششم: فلزگری و کاشی کاری و سفالگری

۶۵ گفتار دوم: علم در ایران عهد مغول

۶۶ بند اول: ریاضیات

۶۸ بند دوم: علم پزشکی

۷۲ بند سوم: علوم عقلی و فلسفه

۷۷	بند چهارم: سیاست و مغولان
۸۱	بند پنجم: افکار و عقاید مغولان
۸۴	نتیجه فصل

بخش سوم: تأثرات مذهبی مغول از ایران

۸۹	فصل اول: تأثرات مغولان از ادیان مختلف ایران
۹۰	گفتار اول: دین مغولان
۹۲	گفتار دوم: مغولان و بودایی‌گری
۹۹	گفتار سوم: یهودیت در بین مغولان
۱۰۴	گفتار چهارم: مسیحیت در بین مغولان
۱۱۱	گفتار پنجم: تصوف در بین مغولان
۱۱۴	گفتار ششم: مغولان و اسلام
۱۲۲	نتیجه فصل
۱۲۳	فصل دوم: تأثرات مغولان از مذهب شیعه در ایران
۱۲۴	گفتار اول: موضع شیعیان نسبت به مغولان
۱۲۶	بند اول: منع مغولان از قتل عام مسلمین
۱۲۷	بند دوم: نجات دستاوردهای علمی تمدن اسلام
۱۳۰	بند سوم: ترویج مذهب شیعه امامی
۱۳۴	گفتار دوم: قوانین اسلامی در حکومت ایلخانان
۱۳۵	بند اول: برقراری روابط با بزرگان ایرانی
۱۳۵	بند دوم: مطابقت یاسای چنگیز با موازین اسلامی

بدون شک یکی از خانمان سوزترین بلاهایی که در طول هزاران سال تاریخ باستانی و کهن ایران بر کشور ما نازل آمده است حمله اقوام مغول به ایران بوده است. این اقوام نیمه وحشی و بیابانگرد از بدو ورود خود تا هنگامی که آخرین پادشاه آنان - ابوسعید - به هلاکت رسید، جز قتل، غارت، ویرانی و نابودی زیربنای اقتصادی ایران اقدام دیگری نداشتند.^۱ غارت و چپاول بی‌رحمانه ایران که در زمان ایلخانان آغازین، سیر صعودی پیدا کرده بود مخاطراتی جدی را متوجه هویت ملی ایران و ایرانیان ساخت و چنان اسف بار بود که در تمام تاریخ نگاری‌ها از این دوران به تلخی یاد می‌کنند.

با این حال، حملات ویرانگر مغولان بر تار و پود جامعه ایران نباید تنها بدبینانه مورد بررسی قرار گیرد. زیرا این امر همچون سایر پدیده‌ها در بطن خود پدید آورنده پیامدهای مثبتی به ویژه از دیدگاه فرهنگی و مذهبی بود. همان گونه که بارها در طول تاریخ ایران مشاهده کرده‌ایم نمادهای هویت ملی به ویژه فرهنگ غنی و پر محتوای ایران پس از مدتی کوتاه، فاتحان کشور را جذب خود کرده است. مغولان برخلاف دیگر کشورگشایان از ابتدای حملات خود به ایران به هیچ عنوان در پی رواج زبان، ادبیات، فرهنگ و مذهب خویش نبودند. این آسان‌گیری که ناشی از روحیه بیابانگردی و سطح پایین تمدن و فرهنگ آن‌ها بود سبب شد که با نفوذ ایرانیان در دیوان‌های دولتی و آشنایی تدریجی مغولان با آداب و رسوم و فرهنگ ایرانی - اسلامی،

۱. رشیدالدین فضل‌الله همدانی، جامع‌التواریخ، ج ۱، ص ۵۱.

آنان رفته رفته شیفته این تمدن برتر شوند. این کار، به ویژه پس از مسلمان شدن مغول‌ها شدت یافت.

ولله الحمد

دکتر محمدمهدی کریمی نیا^۱

آتنا حیات^۲

دکتر مجتبی انصاری مقدم^۳

www.ketab.ir

۱. پست الکترونیکی: kariminiya2002@yahoo.com

۲. پست الکترونیکی: hayat.atena1992@gmail.com

۳. پست الکترونیکی: mojtabaansari6767@gmail.com